

2

Κώδιξ Μ. 137. Πρωτότυπον. Ἀπόφασις τοῦ ἀπεσταλμένου ὑπὸ τοῦ Rettore Τήνου ὡς Καπε-
τάνιου Μυκόνου μετὰ τῶν Ἐπιτρόπων τῆς νήσου τῆς 26 Ἰουλίου 1656.

Διάδικοι. Σταματική Μάρκου Ζιάγου — Μαρία σύζυγος τοῦ Παναγιώτη.

Διεκδίκησις ἀκινήτου.

+ 1656 Ἰουλίου 24. Ἔστοντας καὶ νὰ ἡθέλασιν ἔχει τενφερετζία ἡ Σταμα-
τική¹ τοῦ Μάρκου Ζιάγου μετὰ τὴν Μαρίαν τοῦ Παναγιώτη τὴν συβίαν ἀπάνω σ' ἓναν
κομμάτι² ἀμπέλι στὸ Μαχαίραν, τὸ ὁποῖον ἤλεγεν ἡ Μαρία πὼς τὸχεν ἀγορά, καὶ
ἡ Σταματική³ λέγει πὼς δὲν τὸ πούλησεν, μόνο βαστᾷ το διὰ πάκτωσιν. Ἐτζί
ἐκοντεταριστή⁴ κασιν καὶ τὰ δύο μέρη κ' ἐνεφανιστήκασιν στὸν μεγαλειώτατον ἀφέντη
μισερ Ζωρζήν⁵ Φρά<ν>κον ἀπεσταλμένον ἀπὸ τὸν ὑψηλότατον ἀφέντη ρεϊτζη Τήνου
καὶ Μυκόνου καὶ⁶ εἰς τὶς γέροντες παπᾶ κὺρ Γεώργη Καλίσρχον καὶ παπᾶ κὺρ
Ἰωάννη Φαμελίτην, ὁποῖος μισερ Ζωρζής⁷ καὶ γέροντες ἀποφασίζουσιν κατὰ τὴν
μαρτυρίαν τοῦ Φραζέσκου Βικάριου καὶ τὸν ὄρ⁸κον ποὺ πῆρεν ἡ Σταματική, ἀπο-
φασίζουσιν ὅτι τὸ ἀμπέλι νὰ εἶναι τῆς Σταματικῆς⁹ καὶ νὰ δώσῃ τὰ δέκα γρόσα,
ποὺ γράφει τὸ στρουμέντο· καὶ τὸ διάφορο τοῦ ἀμπελίου ἐφέ¹⁰τος νὰ παίρνῃ ἡ Μα-
ρία δύο μερτικὰ καὶ ἡ Σταματική ἓνα μερτικόν, καὶ περάσοντας ἡ¹¹ νιντράδα νὰ
εἶναι τ' ἀμπέλι τῆς Σταματικῆς. Ἐτζί ἐποφασίσασιν καὶ θέλουσιν ἀπογρά¹²ψαι καὶ
ὑποκάτωθεν.

¹⁴ Ἐγὼ Ντζωρντζής Φράνκος Καπετάνιος τῆς Μυκόνου βεβχιώνω τὰ ἄνωθεν

¹⁵ — Παπᾶ Γεώργης Καλίσρχος κ' ἐπίτροπος βεβχιώνω τ' ἄνωθ[ε] —

¹⁶ — Παπᾶ Ἰωάννης Φαμελίτης καὶ ἐ<πί>τροπος βεβχι<ώ>νω τὰ ἄνωθε

¹⁷ — Παπᾶ Γεώργης Σκορδίλης καρζηλλιέρης Μυκόνου ἔγραψα —

¹ ἰουλίου || ² μάχεράν || ³ φάμελιτην || ⁴ στάματικεις || ⁵ Εἴγο ντζόρντζής φράνκος Καπετάνιος τῆς
μικόνου βεβεονο τὰ ανοθεν || ⁶ παπα γεώργης καλίσρχος καὶ ποιτροπος βεβεονο τανοθ[ε] || ⁷ παπας
ιω(αννης) φαμελυτος καὶ ετροπος βεβενο τα ανοθε || ⁸ παπα γεώργης σκορδιλης καρζιλιερεις μικονου
εγραψα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ. Ἡ ἐνάγουσα διεκδικεῖ ἀμπέλιον κατεχόμενον παρὰ τῆς ἐναγομένης
δυνάμει μεταξύ των καταρτισθείσης ἐγγράφως συμβάσεως, τὸ περὶ ἧς ὁμως ἐγγρα-
φον, φαίνεται, ὅτι ἦτο ἀσαφές. Καὶ ἡ μὲν ἐνάγουσα διετείνεται ὅτι ἡ καταρτισθεῖσα
σύμβασις ἦτο ἡ τῆς πακτώσεως, ἡ δὲ ἐναγομένη τῆς καθαρᾶς καὶ ἄνευ ὄρου πω-
λήσεως. Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς συμβάσεως (καὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἐγγράφου) ἐξητάσθη
μάρτυς, ἔτι δὲ ἐπεβλήθη καὶ ὅρκος εἰς τὴν ἐνάγουσαν, ὃν ἔδωσεν αὕτη. Κατόπιν
τούτων ἐκρίθη, ὅτι δέον νὰ ἐπιστραφῇ εἰς τὴν ἐνάγουσαν τὸ ἀμπέλιον, ἡ ὁποία ὁμως
νὰ καταβάλῃ πρὸς τὴν ἐναγομένην τὸ εἰς τὸ περὶ τῆς συμβάσεως (οὔσης πακτώ-

σεως) ἔγγραφον ἀναγραφόμενον ποσὸν τῶν 10 γροσίων, ὅπερ ἦτο τὸ ποσὸν τοῦ δανείου. Ἐκ δὲ τοῦ μὴ συγκομισθέντος εἰσέτι εἰσοδήματος τοῦ ἀμπελίου τοῦ τρέχοντος ἔτους νὰ λάβῃ τὸ μὲν $\frac{1}{3}$ ἢ ἐνάγουσα, τὰ δὲ $\frac{2}{3}$ ἢ ἐναγομένη, ἢ καὶ καλλιεργήσασα, προφανῶς, τοῦτο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ. Ἡ σύμβασις πακτώσεως ἢ παχιώσεως ἦτο εἰς τὴν Μύκονον ἢ σύμβασις δανείου ἐπὶ παραχωρήσει κτημάτων τοῦ ὀφειλέτου πρὸς τὸν δανειστήν, ὅπως οὗτος ἀντὶ τόκου καρπῶται ταῦτα μέχρι τῆς ἀποδόσεως τοῦ δανείου, ἔτι δὲ καὶ πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ δανείου. Εἰς αὐτὴν δὲν ἐτίθετο, συνήθως, προθεσμία ἀποδόσεως τοῦ δανείου, ἀλλ' ἀφίετο τοῦτο εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ὀφειλέτου. Ὁ ὑπὸ τὴν μὲν μορφὴν ταύτην δανεισμός ἦτο εὐρέως διαδεδομένος εἰς τὴν Μύκονον κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν. Ἡ πάκτωσις παρουσιάζει ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς πράξεως ἐπὶ λύσει τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ δικαίου, περὶ ἧς βλ. Δ. ΠΑΠΠΟΥΛΙΑ, Ἡ ἐμπράγματος ἀσφάλεια κατὰ τὸ Ἑλληνικὸν καὶ Ρωμαϊκὸν δίκαιον, Α' (Λειψία, 1909) § 6. Γ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ, Ἱστορία καὶ Εἰσηγήσεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου (Ἀθῆναι, 1944). Ι. ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ, Πρᾶσις ἐπὶ λύσει, εἰς περιοδ. «Πολέμων». Δ' (1949) § 41 - 72 (καὶ εἰς ἀνάτυπον).

6. ρεῖτζη = λέξις τουρκ. ρεῖτζης καὶ σημαίνει πρόεδρος, ἀρχηγός, καπετάνιος. Ἐνταῦθα ἐτέθη ἀντὶ τοῦ καπειάνιος.

7, 8. γέροντες = οἱ Ἐπίτροποι τῆς νήσου. Βλ. καὶ Γράμμα τῆς 26 Ὀκτωβρίου 1649, εἰς Π. ΖΕΡΑΕΝΤΟΥ, Σύστασις κλπ., ἐνθ' ἀν., 19.

10. διάφορο = ὁ τόκος.

12. νιντραδά = ἐκ τοῦ ἰταλ. entrata, πρόσοδος, εἰσόδημα.

3

Κῶδιξ Μ. 136. Πρωτότυπον. Ἀπόφασις τοῦ Βενετοῦ Καπετάνιου Μυκόνου τῆς 5 Αὐγούστου 1656.

Διάδικοι. Γιάκουμος Τανκάριστος — Ἀντώνης Βιδάλης.

Διεκδίκησις ἀκινήτων

† 1656 Αὐγούστου 5. Ἐχοντας διαφορὰν ὁ Γιάκουμος Τανκάριστος² μετὰ τὸν Ἀντώνη Βιδάλη ἀπάνω σὲ κάποια πράγματα,³ ποὺ κρατεῖ ὁ ἄνωθεν Ἀντώνης, τὰ ὁποῖα τοῦ ἔδωσαν οἱ γέροντες⁴ ἕναν καιρὸν ἀπάνω στὰ χαράτζια. Ἐτζι ἐρχόμενος στὴ Μύκονο ὁ⁵ μεγαλειότατος ἀφέντης μισὲρ Ζωρζῆς Φράνκος ἀπεσταλμένος ἀπὸ⁶ τὸν ὑψηλότατον ἀφέντη ρεττούρη Τήνου καὶ Μυκόνου διὰ γοβέρνον τῆς Μυκόνου, ⁷ ἐνεφανιστήκασιν ὁπρὸς του. Ὅποῖος, μισὲρ Ζωρζῆς, γροικῶντας καὶ τῶν δύο⁸ μερίδων καὶ τὴν μαρτυρίαν τῶν γερόντων, ἀποφασίζει πὼς τὰ πράγμα⁹τα ποὺ βαστᾷ ὁ